

Talouskatsaus Suhdanteet 13.7.2016

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX,

Suomen Pankki, Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

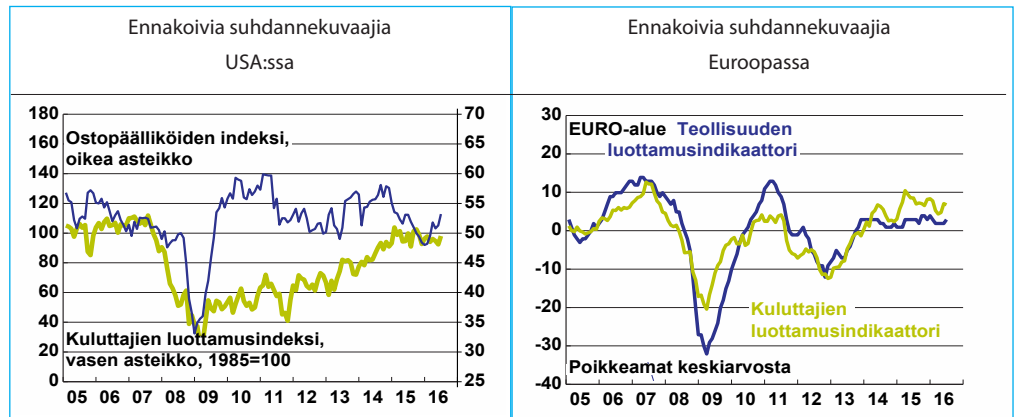
● Brexit-äänestystulos romahdutti pörssiä ympäri maailmaa, mutta kurssit palautuivat nopeasti myös Britanniassa. EU:sta eroamista pidetään yleisesti Britannian taloudelle haitallisena ja punta heikkeni välittömästi lähes 10 %. Tässä vaiheessa ei oikein tiedetä, mikä tulee muuttamaan. Eroaminen on pitkä prosessi, minkä aikana itse päätöskin voi vielä joutua uudelleen puntaroitavaksi.

● USA:ssa ostopäällikköiden indeksi on edelleen vahvistunut, vaikka teollisuustuotanto ja vienti hiipuvat. Myös kuluttajien luottamusindikaattori vahvistui kesäkuussa. USA:n kokonaistuotannossa kasvu jatkuu, mutta vauhti on hiipunut edellisistä neljänneksistä.

● EU-maissa kuluttajien luottamus on kesän myötä jälleen vahvistunut. Teollisuudessa luottamus jatkaa jo kolmatta vuotta vaakatasolla. Kotimarkkinat pitävät kasvua hivenen plussalla, mutta vienti on hiukan piristynyt alkuvuonna.

● Suomen taloudessa on myönteisempi vire, vaikka huhtikuun suhdannekuvaaja oli jälleen heikko. Rakentamisen ja investointien kasvu elvyttää kotimarkkinoita, mutta myös palvelu-alamat näyttävät piristyneen.

Teollisuustuotanto polkee paikallaan, vaikka joillakin toimialoilla on pientä nousua. Ulkomaankaupassa ei näy sitäkään hyvää. EK:n suhdannekyselyissä näkyvät ovat hiukan myönteisemmät myös teollisuuden osalta, mutta vallitseva suhdannetilanne on heikko.

Britannian äänestyksen myötä muodollisesti kaikki on vielä ennallaan. Tuoksella oli silti paljon välittömiä vaikutuksia. Punta heikentyi ennätysmäisesti 14 % ja brittiyritysten luottamus on kyselyn mukaan heikentynyt merkittävästi. Osa kiinteistörahastoista on lopettanut kaupankäyntinsä spekulatioiden vuoksi ja pankkien muutenkin vaikea tilanne kärjistyi. Englannin keskuspankki ehti jo löysätä rahapolitiikkaansa perumalla aiemmin asetetun lisäpääomavaatimuksen maan pankeilta. Italiassakin heikon pankkisektorin tilanne kärsii Brexitistä.

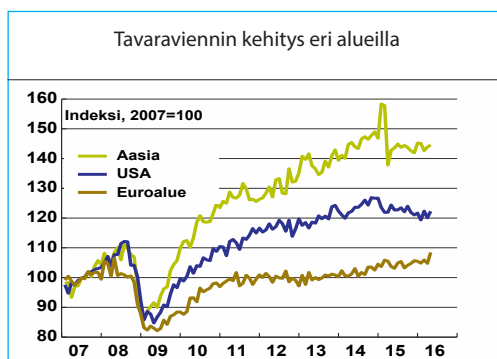
Maailmankaupan kasvu on hidastunut Aasian kysynnän laantumisen vuoksi ja Britannian tilanteen epäillään laimentavan kasvua edelleen. Euroalueen vienti lisääntyi kuitenkin vuoden alussa. Muuten maiden kasvu on lisääntyvästi niiden kotimarkkinoiden varassa.

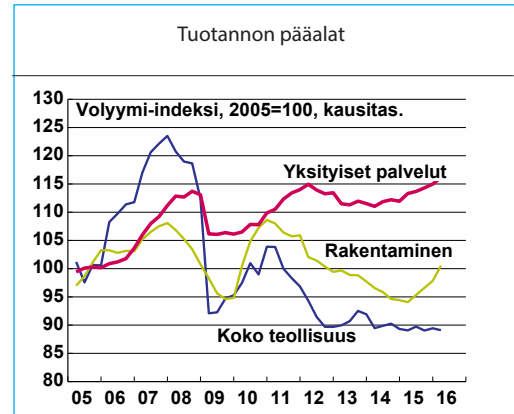
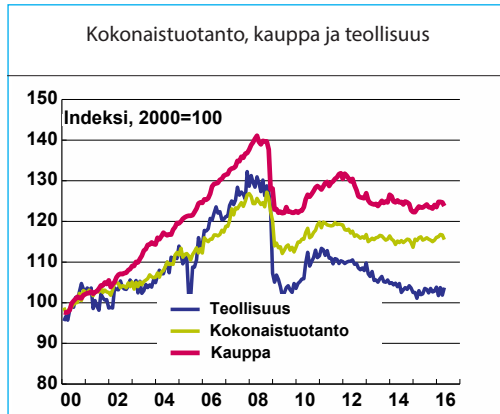
USA:n ja EU-maiden luottamusindikaattorit ovat vahvistuneet hiukan kesän aikana, mutta vastaajat todennäköisesti luottivat Britannian äänestyksen puoltavan EU:n jäseneksi jäämistä. Euroopassa luottamusindikaattorit ovat hyvin linjassa tuotannon muutoksien kanssa, mutta USA:n ostopäällikköiden indeksin nousu ei ole vielä näkynyt teollisuustuotannossa.

USA:n rahapolitiikkaa ei ole kasvun hidastuttua tiukennettu lisää. Euro-alueella spekuloidaan lisäelvytyksellä, kun tehdyt päätökset eivät ole tuottaneet toivottua vaikutusta inflaatioon.

Venäjällä on Britannian kanssa vain vähän kauppaa, Brexitin vaikutukset tulevat pikemmin välillisesti EU:n kautta. Valtion menoja on vähennetty paljon, jopa puolustusmenot ovat kääntyneet laskuun. Valtiontalouden vaje on samaa tasoa kuin viime vuonna eli noin 4 %.

Kiinaankin Brexit vaikuttaa lähinnä EU:n kautta. Juanin markkinaehtoista joustoa pyritti lisäämään ja valuutan on annettu heikentyä USA:n dollaria vastaan. Hallitus elvyttää taloutta investointeja tukemalla. Kasvun ennustetaan jatkuvan 6-6,5 % tasolla. Vladimir Putin oli 25. kesäkuuta virallisella vierailulla Kiinassa, jolloin allekirjoitettiin monia eri yritysalojen sopimuksia.

Bkt:n ja kaupan nousu lopahti suhdannetilastojen huhtikuun päivityksessä, mikä voi olla satunnaisvaihtelua. Kansantalouden tilinpidon tiedot viime vuodelta ja kuluvan vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä viittaavat siihen, että talous olisi menossa parempaan suuntaan. Toisen neljänneksen tiedot saadaan syyskuun alussa.

Yleiskuva taloudesta on myönteisempi kotimarkkinoiden kasvun ansiosta. Yksityistä kulutusta ovat pönkittäneet lainojen lyhennysvapaat ja kotitalouksien säästövarojen käyttö. Tällainen vauhditus on loppumassa, mutta rakentamisen ja investointien kasvu paikkaa tilannetta. Myös palveluissa kasvu jatkuu.

Kotimainen kehitys ei ole suoraan riippuvainen maailman tuulista. Rahoitusala kärsii kuitenkin alhaisesta korosta ja Euroopan pankkien ongelmat voivat tuoda meilläkin lisää harmaita sävyjä alan näkymiin.

Rakentaminen lisääntyy asuntojen aloitusten, metsäteollisuuden biolaitosinvestointien sekä infrastruktuurihankkeiden myötä. Alkuvuonna rakentamisen kuutiot lisääntyivät 15 %. Asuntoja rakennetaan erityisesti Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Vuoden alussa

rakennettavista asunnoista aloitettiin lähes puolet pääkaupunkiseudulla.

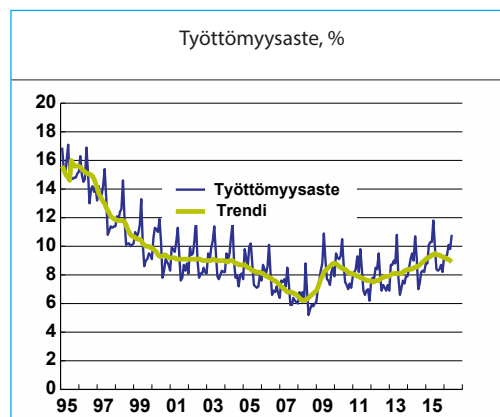
Suuria kauppakeskuksia rakennetaan Kalasatamaan, Pasilaan sekä Espoon Matinkylään. Lisäksi laajennetaan Helsinki-Vantaan lentokenttää. Julkisia hankkeita ovat länsimetro, Kehä 1 parantaminen sekä Olympiastadion.

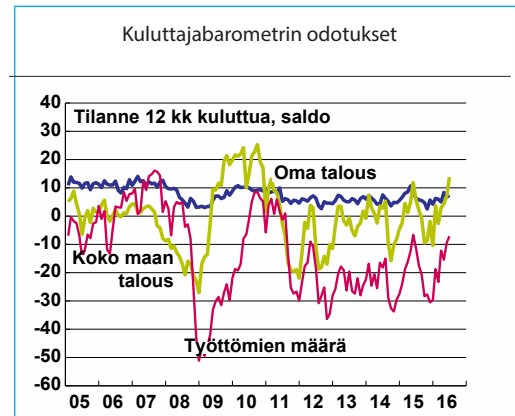
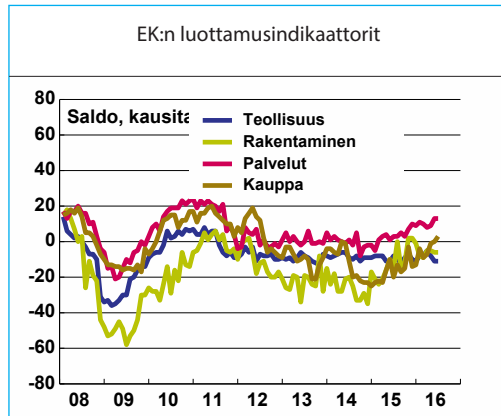
Palveluissa nopeimmin kasvaneet alat vetävät nyt henkeä. Peliteollisuuden vauhdittaman viestintäalan sekä rahoitus- ja vakuutusalojen hiipumista kompensoi mm. kaupan ja liikenteen elpyminen. Myös kiinteistöala jatkaa kasvuaan. Julkiset palvelut vähenevät, mutta yksityiset palvelut lisääntyvät. Palvelut yhteensä pysyvät hienoisessa kasvussa.

Teollisuustuotanto tai vienti eivät ole elpyneet, mutta joillakin toimialoilla valmistus lisääntyy. Tarkasti katsoen kulkuneuvojen, metallien, koneiden sekä sahateollisuuden tuotanto kasvaa. Myös energia- ja kemianteollisuus ovat vuoden alussa saaneet hiukan vauhtia.

Tavaraviennin kehitys ei ole kohentunut mitenkään, kun kulkuneuvojenkin vienti on nyt vähentynyt. Väsymätön optimisti voisi mainita, että vienti Ruotsiin on viime kuukausina lisääntynyt ja palveluvienti on sentään kasvanut hiukan.

Työttömyys kääntyi Tilastokeskuksen mukaan jo talvella laskuun. TEM:in tilastossa työttömyys ei ole supistunut, mutta sen kasvu pysähtyi.

EK:n suhdannekyselyt ovat hiukan aiempaa myönteisempiä. Toukokuun barometrissa näkymät kohenivat vähän teollisuudessa ja palveluissa, mutta rakentamisessa odotukset vahvistuivat selvemmin.

Suhdantetilanne on niin teollisuuden pääaloilla kuin palveluissakin edelleen heikko. Rakennustoiminnassa taso kohentui keskimääräiselle tasolle ja ala aikoo myös lisätä henkilöstön määrää. Vain rakennustuote- ja kemianteollisuudessa vallitseva tilanne on selvästi parantunut.

Kesäkuussa luottamus vahvistui kaupassa ja palvelualoilla keskimäärin. Teollisuudessa ja rakentamisessa tilanne säilyi ennallaan.

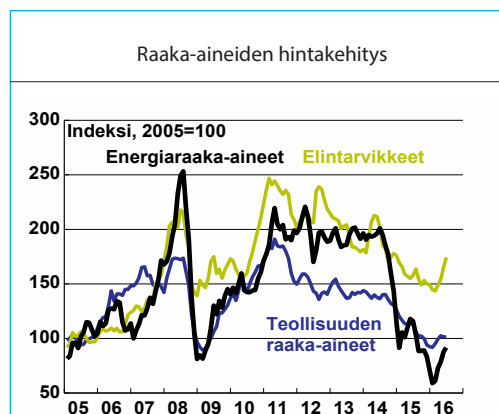
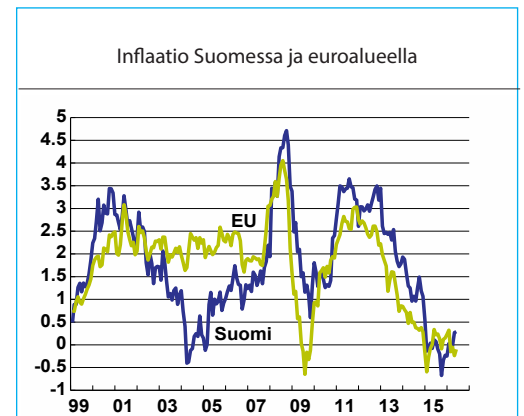
Kuluttajien luottamus parani kesäkuussa tasolle, jolla se oli viimeksi noin 5 vuotta sitten. Eniten kohenivat arviot maan talouden kehityksestä, mutta myös odotukset työllisyydestä vahvistuivat selvästi. Oman talouden tilanne vaihtelee kaiken kaikkiaan vähemmän, mutta senkin nähtiin vastaavalla tavalla parantuneen.

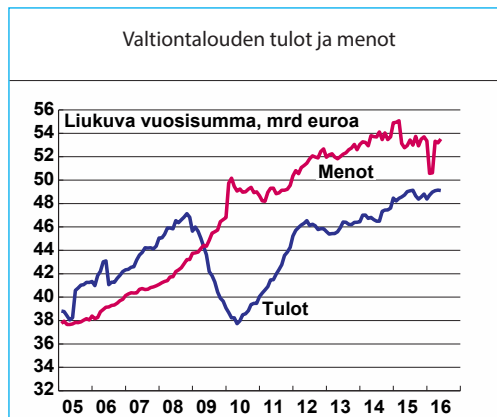
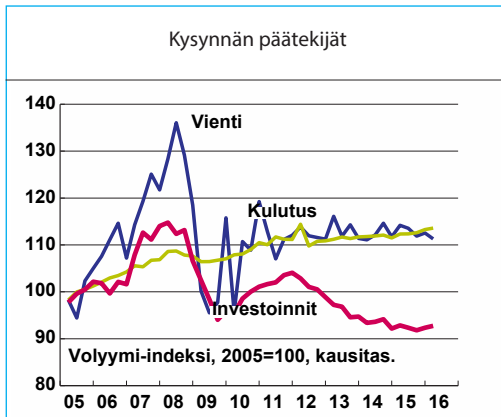
Inflaatio pysyi toukokuussa 0,3 prosentissa, mikä oli sama taso kuin huhtikuussa. Kuluttajahintojen kokonaisindeksin kohoaminen pysähtyi vuoden 2014 aikana ja vuoden 2016

alusta indeksi on aavistuksen kohonnut. Selvää noususuuntausta ei kuitenkaan näytä olevan. Kuluttajahintojen vuosimuutokset olivat koko viime vuoden nollan alapuolella ja nyt huhti-toukokuussa on kuitenkin päästy hiukan plussan puolelle.

Öljyn hinnan lasku on vaikuttanut paljon inflaation alenemiseen. Hinta kohosi vuoden alun pohjalukemista yli 70 %, mistä se on nyt hiukan jälleen alentunut. Energian ja muidenkin raaka-aineiden nykyinenkin hintataso synnyttää hintojen nostotarvetta Suomessa, mutta alhaiset raaka-aineiden hinnat kohonnevät edelleen. Pahin deflaatiovaara olisi siten ehkä ohitettu.

Euroalueen inflaatio on ollut hiukan Suomea nopeampaa, mutta nyt osat ovat vaihtuneet. Suomen inflaatio on hiukan nopeampaa kuin euroalueella keskimäärin. Euroopan pankeille suunnattuun suureen rahan tarjonnan lisäykseen nähden euroalueen inflaatio on jäänyt alhaiseksi.

Pörssikurssit romahtivat Britannian äänestystuloksen myötä, mutta ne ehtivät jo palautua siitä. Heilunta voi jatkua, kun muitakin huolenaiheita riittää. Brexitin huonoimpia tulemia ei ehkä kuitenkaan pidetä todennäköisinä. Kompromisseja on löydettävissä tai ero voi jopa jäädä toteutumatta. Muutaman vuoden aikana asiat ehtivät muuttua vielä moneen kertaan.

Liikevoitto jäi suomalaisilla pörssi-yhtiöillä ensimmäisellä neljänneksellä lähes 12 % edellisvuotta heikommaksi. Koko vuoden nettotulokseen ennustetaan 2 % parannusta edellisvuodesta. Vuonna 2015 nettotulos parani 6 % edellisvuodesta.

Kansantalouden tilinpidossa yritysten keskimääräinen kannattavuus heikkeni vuonna 2015 edellisestä vuodesta 4 %. Kuluvan vuoden alkuneljännes oli viime vuoden loppua parempi, mutta nettotulos jäi silti lähes 11 % jälkeen edellisvuodesta.

Suhdannelaitosten keväiset ennusteet ovat aiemmin julkistettuja parempia, kun elpyminen on vähitellen käynnistynyt. Vienti ei vedä, mutta sen varovainen elpyminen ei muuta talouden kokonaiskuvaa

toiseksi. Ennusteiden erot eivät ole suuria kasvun jäädessä joka tapauksessa vaatimattomaksi.

Teollisuuden investoinnit lisääntyvät tänä vuonna EK:n tiedustelun mukaan noin 13 %. Eniten kasvua tulisi energia- ja metsäteollisuudesta. Ennusteissa kasvu on tänä vuonna investointien ja hennon kulutuksen

kasvun varassa. Ensi vuonna tukea pitäisi tulla myös viennistä. Kilpailukyky-sopimuksen hyödyt syntyvät pitemmällä aikavälillä.

Valtio velkaantuu ja kasvua pönkitetään edelleen myös sitä kautta. Vaje on kutistunut, mutta osaksi ehkä ohimenevistä tekijöistä. Menojen iso pudotus vuoden alussa aiheutui tilastollisista syistä.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2015 Tilastokeskus / Ennusteet, VM: Taloudellinen katsaus, kesäkuu 2016

	Vuosimuutos, %			
	2015*	2016**	2017**	2018**
Bkt, volyyymi.....	0,4	1,4	1,0	1,3
Vienti, volyyymi.....	0,4	0,8	2,9	3,8
Tuonti, volyyymi.....	-1,2	1,8	2,1	2,3
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	1,3	1,4	0,7	0,6
Yksityiset investoinnit, volyyymi....	-1,4	4,8	3,8	4,1
Kuluttajahinnat.....	-0,2	0,5	1,2	1,3
Ansiotasoindeksi.....	1,2	1,2	0,8	1,2
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	9,4	9,2	9,1	8,7
Työllisyysaste, %	68,1	68,4	68,7	69,1
Vaihtotase, Mrd €.....	0,1	0,3	0,3	0,4
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-3,1	-2,4	-2,4	-2,0

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi • @Elinkeinoelama

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
juha.vartia@ek.fi